

tam, kjer so v večini. Na Češkem zahtevajo čisto nekaj drugega, kakor na Štajerskem in Koroškem. Kjer so Nemci v večini, tlačijo vse nemške narode. (Pritrjevanje.) Jaz zakličem: Če mislite iti tako naprej, boste doživeli najljubši odpor od naše strani! (Viharno odobravanje na jugoslovanski strani, burni „Živio“-klici.)

Mi smo po vsem, kar se je zgodilo, popolnoma neodvisni. (Viharno pritrdjevanje.) Mi se bomo te odvisnosti posluževali, kakor se bo zdelo nam prav. (Burno odobravanje.) To, kar se je zgodilo, nas popolnoma odveže vsake potrebe in dolžnosti, priznati komurkoli pravico, dajati Slovincem kakršnekoli nasvete. (Viharno pritrdjevanje.) Jaz nočem govoriti o politiki proste roke, zakaj „prosta roka“ je prišla zelo ob dobro ime. (Veselost.) Prosta roka je lahko „stvarna“, kakor ji pravijo, lahko pa je tudi pest, in gospoda bo v tem oziru nekaj doživela!

Dr. Kramar je dejal: „Brez nas ne gre!“ Dr. Steinwender je dejal: „Brez nas tudi ne gre!“ Jaz vam hočem razodeti še eno skrivnost: „Brez nas tudi ne gre!“ (Viharno pritrdjevanje in ploskanje od strani Jugoslovancov.) Mi se na nobeno stran ne vežemo, toda če mi hočemo, tudi ne gre in ne bo šlo! (Ponovno burno odobravanje.) Mi si ne pustimo gledati v karte, toda mi se bomo znali posluževati onega, od g. Bilinskega rabljenega liberum veto (svobodni ugovor), če bo treba!

Mi smo jako dobre volje. Veste zakaj? Zato, ker čisto natanko vemo, da je v tej zbornici ena sama močna, enotna in trdna, edina stranka, na katero se vselej lahko zanesemo, to je naša stranka! (Viharno pritrdjevanje in ploskanje.) Za nami pa stojijo v neomajljivi zvestobi naša ljudstva! In zato vam kličem vsem, vladi, velikim strankam in malim strankam: „Mi se ne bojimo!“ (Viharni vzkliki, veliko, dolgo, ne ponehajoče odobravanje in pritrdjevanje; govorniku od vseh strani čestitajo.)

Ob koncu seje dne 10. novembra je izlival mariborski Boštjan svojo jezo nad govorom poslanca Brenčiča. Pač najboljši dokaz, kako je spekle nemške uradnike, kar jim je Brenčič očital. Boštjan je svoj govor čital, napisali so mu ga uradniki. Naši poslanci govorijo prosto, iz svojega lastnega znanja, nemški poslanci pa si dajo pisati svoje govore od svojih volilcev, zato pa tudi ne naredijo nobenega utisa. Boštjan se je s svojimi izvajanci samo osmešil. Poslanci so se norčevali iz njega. Brenčičevi udarci še vedno trdno sedijo.

Ob koncu seje se je izvršil med nemškimi poslanci grd napad, ki kaže, kako nizko so Nemci že padli. Poslanca Malik in Humer sta se najprej zmerjala z lažnjivci, lumpi, faloti, in nazadnje je natepel Malik Humerja s pasjim bičem. Taka je nemška omika.

V torek, dne 14. novembra se je začelo drugo čitanje draginskih predlogov. V imenu Slovencev bo govoril dr. Krek.

V torek je predložil finančni minister nove davčne predloge: davek na žganje, davek na pivo, dedne in daritvene pristojbine, davek na šumeča vina, in davek na automobile. Splošnega davka na vino torej vlada ni predložila in ga tudi ne bo. To je vesela vest za naše vinogradnike.

Politični ogled.

— Državni zbor bo zboroval najbrže do 20. decembra, tako se je sklenilo pri posvetovanju klubovih načelnikov 10. novembra. Delovni program se razdeli sledeče: Seje se vrše, kakor dozdaj, vsak torek, sredo, četrtek in petek od 11. ure dopoldne do 4. ure popoldne. Po končani razpravi o draginskih predlogih, bi se naj pričelo prvo čitanje socialnega zavarovanja, nadalje pride na dnevni red tudi razprava o začasnem poslovniku, več manjših predlogov,

obljubo pozabila. Reče torej Rezika sestri: „Franceta in Toneta pa vendar od nikoder ni, a oče so nam zabičevali, naj vsi skupaj pridemo domov; ali naj grem po-nje? Pa idi, toda glej, da končno vsi ne izostanete,“ opominja Jerica sestri, ki se vrne po brata. Ivan in Jerica pa gresta počasi naprej. Toda zdaj, ko sta sama, čutita oba nekako tesnobo v srcu in pogovor nikakor ne pride v pravi tir. Ivan se pritožuje Jerici, kako dolgočasno in pusto da mu je tako življenje ter da bo zdaj, ko je preteklo že nad leto dni po očetovi smrti, treba misliti na to, da si dobi v hišo pridno gospodinjico; pravi, da si ne misli, take se-le iskati, ker si jo je že zdavnaj izvolil, in sicer nobene druge kot njo; le tega ne ve, se mu li pač ta želja tudi kdaj izpolni. Pri tem pogleda Anico iskreno, vprašajoč prosoče... Sedaj se tudi ona opogumi ter se mu prične pritoževati, kako jo neprestano nadleguje oni Pietro s svojo ljubeznijo, za katero pa da nikakor ne mara. Ivan se tem pritožbam smeje ter meni, naj tega ne upošteva kot resno stvar. „A vendar se ga tako bojim“, pravi dekle, „ker je nekaj tako strašnega v njegovih očeh; Ivan, varuj se ga tudi ti!“ Dobro de Ivanu ta dekletova skrb, ki jo prime za roko ter veselo pristavi: „Kaj ne, Jerica, ti postaneš moja...?“ — „Tvoja“, šepetajo komaj slišno njene ustnice, nje roka pa počiva v krepki desnici Ivanovi, kakor da najde ondi zavetja pred njim, ki se ga tako boji. In molče sta korakala roka v roki in presrečna. Kaj bi se trudil okorni jezik, kadar v svoji vzvišeni tajnostni govorici govore — srca...

(Dalje prihi.)

začasni proračun, uradniška predloga in mogoče se tudi prvo čitanje brambene predloge. Dne 22. novembra se bodo v večerni seji izvolile delegacije. Po novem letu bodo sklicani deželni zbori na kratko zasedanje, razen goriskega, o katerem se govori, da bo baje razpuščen.

— Na Ogrskem se je v državnem zboru med strankami vendar dosegel mir. Predsednik Berčevič je, kakor smo že zadnjič poročali, odstopil. Za novega predsednika je bil izvoljen bivši podpredsednik Navay. Delovni program se je sestavil sporazumno večine z manjšino. Manjšinske stranke so se zavezale, da ne bodo motile razprav. Vendar se iz zadnjih sej spozna, da sklenjeni mir na Ogrskem ne bo dolgo držal.

— Hrvatski sabor je razpuščen. Volitve bodo že 24. in 25. novembra. Ban Tomašič upa zmagati z vladno stranko. Ze sedaj se poslužuje „volilnih prav“, ki so edino na Ogrskem in Hrvatskem v navadi, to je nasilje in neprimerno nastopanje proti drugim strankam. Banu, ki je, kakor znano, Madžaron, je posebno neljub vodja kmečke stranke, Stjepan Radič. Zadnji čas je Radič naenkrat izgubil. Govori se, da je ubežal, da ga Tomašič ne more dobiti, ker bi ga očitno dal rad zapreti. Tomašič bo dal baje še pred volitvami zapreti več voditeljev domoljubnih hrvatskih strank. Na Hrvaškem so res prave turške razmere.

— Na Nemškem se je politično ozračje zelo razburkalo. Pretečeni četrtek, dne 9. novembra, se je vršila v nemškem državnem zboru razprava radi znane francosko-nemške pogodbe radi Maroka. Razni govorniki so bičali postopanje nemške vlade pri mirovni pogajanjih. K seji je prišel tudi nemški prestolonaslednik, ki je iz svojega sedeža živahno pritrdjeval govornikom, ki so bičali omahljivo postopanje vlade. Radi tega postopanja cesarjeviča je zavrelo po vsej Nemčiji. Državni kancelar Bethmann-Hollweg se je čutil prizadetega in je prosil cesarja Viljema, naj ga odpusti iz službe. Cesar pa tega ni storil, ampak je povabil kancelarja na večerjo, cesarjeviča pa je ostro pokaral. Nemško ljudstvo je postalo bojovito in je nezadovoljno, ker ni prišlo do vojske. Postopanje cesarjevičeve, kakor javno mnenje, pomeni ost proti Angliji.

— Vstaja na Kitajskem. Uporniki prodirajo vedno dalje. Vladi se je izneverila večina vojske. Severna armada prodira proti glavnemu mestu Peking, ki že na več krajih gori. V državi ni nobenega reda več. Tudi na cesarskem dvoru so se sprli. Z gotovostjo se trdi, da je konec kitajskega cesarstva ter da bo postala Kitajska ljudovlada.

Razne novice.

Iz davčne službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčne oficijale Martina Zormanca, Josipa Lacknerja, Martina Kojca in Alfonza Sorglechnerja davčnim upraviteljem in Antona Tureka davčnim asistentom.

Razpisano učiteljsko mesto. Na petražrednici v Kapeli je izpraznjeno učiteljsko mesto. Petražrednica je v drugem plačilnem razredu. Prošnje do dne 15. decembra na krajni šolski svet Kapela, pošta Radenci.

Naši shodi. Pretečeno nedeljo so se vršili sledeči shodi: V Dramljah političen shod in ustanovitveni kraj odbora K. Z., govorila sta posl. dr. Korošec in Pišek; v Lepi njivi pri Mozirju političen in gospodarski shod, govorila sta poslanec dr. Verstovšek in poslovodja Žebot; pri Sv. Martinu pri Vurbergu ustanovni shod Dekliške zveze, govoril dr. Hohnjec.

Naša dolžnost je, da skrbimo za razširjanje katoliškega časopisja. Sedaj, ko se zopet bližajo dolgi zimski večeri, moramo delovati na to, da se bo v vsaki pošteni slovenski hiši čital „Slov. Gospodar“. Vsaj za zimski čas si naj ga posamezne hiše naročijo. Ze že 10.000 iztisov „Slov. Gospodarja“ roma vsak teden k našim prijateljem. Naj se to število še bolj pomnoži! Od 1. decembra pa do 1. marca stane „Slov. Gospodar“ samo 1 K.

Slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji. Če hočete, da bo naše slovensko ljudstvo rado zahajalo k vam in vam nosilo denar, naročite si „Slov. Gospodarja“ in inserirajte v našem listu. Naši pristaši so že toliko zavedni, da vedo razločevati med našimi prijatelji in nasprotniki.

Sv. Oče in katoliško časopisje. Vrhovni poveljnik sv. katoliške Cerkve, sedanjí sv. Oče Pij X., so poslali predsedniku nižjeavstrijskega katoliškega shoda ljubeznjivo pismo, v katerem pišejo med drugim sledeče: „Kar se tiče žalostnih posledkov slabe časopisja, ki so nastali pri vas, tudi Mi obžalujemo. Upamo pa, da bodo najboljši govorniki na vašem shodu s svojo zgovornostjo pobijali slabo časopisje in bodo vernike svarili pred slabim berilom ter jih s tem odvrnili od njih, kakor od zastrupljenih studencev. Če to dosežete, se lahko prišteva vaš shod med najsijajnejše.“ — Torej celo sv. Oče priporočajo razširjanje katoliških listov in zatiranje slabih. Veri Slovenci, sledimo besedam sv. Očeta!

Zopet zarezka v cesarski hiši. O Božiču se zaradi nadvojvodinja Elizabeta Frančiška z vojvodo Fran Jožefom bavarskim. Nadvojvodinja Elizabeta je najstarejša hči Marije Valerije in Franca Salvatorja, torej vnukinja našega cesarja.

Vojaške vesti. Poveljnik mariborskega pešpolka „grof Beck“ št. 47, polkovnik Kalser pl. Manns-

feld je imenovan za poveljnika 12. gorske brigade v Banjaluki. Podpolkovnik Rihard Mayer pešpolka št. 7 je premeščen k pešpolku št. 47 ter postane njegov novi poveljnik.

Premestitev vojaštva. Prihodnjo spomlad se izvrše obsežne premestitve vojaštva, pri čemer je opaziti očitno stremljenje, da se ojačijo vojaške posadke na jugu naše države, in to zlasti ob italijanski meji in v Bosni. Dva oddelka strojnih pušk 36. polka in pešpolk št. 19 pride iz Dunaja v Tolmin, Sežano in Kobarid; štab, trije bataljoni in en oddelk strojnih pušk 32. pešpolka z Dunaja v Trst; več oddelkov spodnještajerskega 47. pešpolka bo prestavljenih na Primorsko v Kojsko in Biljano; pešpolk št. 97. se premesti iz Trsta v Belovar in Karlovac na Hrvaškem; 20. lovski bataljon pride iz Tolmina in Sv. Lucije v Kormin; gorska baterija št. 3 gorskega topniškega polka št. 3 pride iz Beljaka v Tolmin; 5. stotinja 12. pionirskega bataljona iz Gyula-Peher var v Pulj.

Zasmehovanje cerkvenih zapovedi po liberalnem učiteljstvu. V torek pred praznikom Vseh svetnikov, to je dne 31. oktobra, je pri c. kr. uradnem uč. zborovanju v Gorici izrazil učitelj Balič željo, naj bi se uradne konference ne sklicevale ob takih dnevih, ki so po cerkvenih zapovedih postni dnevi. Liberalni list „Soča“ poroča o tem: „Učitelj Balič je grajal, ker se je današnji dan določilo za konferenco in s tem povzročilo to veliko zlo, da bodo danes vsi učitelji grešili, ker bodo vživali mesno jed v Gorici. Salve smeja so odmevale po dvorani in Baliča so poslali jest h kapucinarjem.“ — Tako se liberalno učiteljstvo naravnost norčuje iz učitelja, ki še spoštuje cerkvene zapovedi in še ni vrgel krščansko vero kot staro šaro v kot, kakor delajo liberalni učitelji.

Baraba. Kakor se svinja najbolje počuti, če se valja po blatu, tako je tudi „Štajercu“ najprijetnejše pri srečanju, če more klatati in zmerjati. In ta svoj v resnici nemškutarski posel opravlja s tako surovimi besedami, da se jih mora sramovati tudi najbolj barabski šnopsar. V zadnji številki napada ta list, ki se imenuje kmečki, v resnici pa je kramarski, kmeta in kmečkega poslanca Brenčiča s tako podlo in hudobno surovimi besedami, da bi bila vsaka obramba žaljenje za poslanca Brenčiča. Kaj takega, kar piše „Štajerc“, je mogla zapisati le čisto navadna lumparska in vrhu tega še napol blazna baraba.

Izdajalci. „Štajerc“ kaj rad psuje naše ljudstvo in njegove voditelje kot izdajalce, čeprav je celemu svetu, in torej tudi „Štajercu“, znano, da ga ni bolj cesarju vdanega naroda v Avstriji, kot je slovenski. Nekje drugje pa so izdajalci doma, in sicer v tistih vrstah, katere tako gorke brani „Štajerc“, pri nemških nacionalcih in radikaleh. Ti ljudje, kojih poslanci so člani največje „avstrijske“ parlamentarne stranke, namreč nemškega nacionalverbanda, so priredili pretečeno nedeljo na Dunaju shod, na katerem so ogorčeno in surovo protestirali proti češkimi šolam in proti italijanski pravni visoki šoli na Dunaju. Pri tej priliki so se njihova „avstrijska“ srca tako razvnela, da so začeli kričati in zabavljati proti cesarju z besedami, katerih ne moremo objaviti. Zabavljali so tudi proti habsburški cesarski hiši, ogrevali se za nemške protestantske hohenzollerce ter kričali in tulili: „Živio Hohencollerni! Živio cesar Viljem!“ No, ljubi nemškutarski „Štajerc“, kdo so bili tisti, ki so zabavljali v nedeljo proti cesarju in naši vladarski hiši, ki so se razvneli za nemško vladarsko hišo? Kdo so bili ti izdajalci? Mar li Slovenci? Ne, to so bili „Štajerčevi“ varovanci, nemški nacionalci in radikale! To so tisti ljudje, ki tulijo izdajalsko pesem „Die Wacht am Rhein“. To pomolite „Štajercu“ pod nos, ko bo zopet govoril o slovenskih in slovenskih izdajalcih, in stavim, da se mu bo začelo kihati.

Nemška omika. Zadnji petek je gledala državna zbornica skrajno grd prizor. Dogodil se je pred nemškimi poslanci, med zastopnikom ptujskega mesta, Malikom in Humerjem, poslancem nekakega nemškega okraja na Češkem. Najprej sta se poslancema grdo zmerjala, potem pa je Malik svojega nemškega brata naklestil s pasjim bičem, in nazadnje sta si pretila, da se ustrelita, toda revolverjev nista imela seboj. Mesto Ptuj, v katerem se rodi teden za tednom šnopsarski „Štajerc“, ima zares poslanca, na katere Markhl in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, da so poslanci spodnještajerskih Nemcev, Malik Markhl in Boštjan, hoteli dvobojevati med seboj, danes pa vidimo zopet enega spodnještajerskih nemških poslancev v ospredju — pretepov. Kakoršni volilec, takšni poslanci!

S pasjim bičem deluje „Štajerčev“ zastopnik Malik v državnem zboru za svoje volilce. Dogodek zadnji petek dne 10. t. m. se je izvršil tako-le: Najprvo sta se vsenemška junaka Malik in Humer ozmerjala, in sicer s takimi psovskami, ki so v navadi pri šnopsarjih. Letele so besede: falot, lažeš, komedijant, z revolverjem te ustrelim kot psa itd. Humer je nato razkačen silil proti Malik, da bi ga oklofotal. Drugi poslanci ga zadržujejo. V tem boju zavihati Malik s pasjim bičem in udari ž njim po Humerjevem licu. Humer je postal vsled žgočih udarcev še bolj srdit. Pometal je poslance, ki so ga zadrževali, proč, in skočil pred Malika. Nasprotnika si stojita v bojni srditosti nasproti: Malik s pasjim bičem, Humer s povzdignjenimi pestmi. O pravem času še zagradi nek poslanec Humerja za suknjo ter ga drži s pomočjo nekega socialdemokrata, da se ne more iztrgati in udariti po Malik, Humer brea okrog sebe, a poslanci ga drže kakor v kleščah. Ves divji vrže sedaj Humer Malik njegovo ročno torbico v obraz. A v tem hipu